

INSTYTUT TURYSTYKI
ZAKŁAD SPOŁECZNYCH PROBLEMÓW TURYSTYKI

CPBP 08.06.II-5.3.

TURYSTYKA MŁODZIEŻY WIEJSKIEJ

Autor opracowania:
mgr Krzysztof Antoniak

Warszawa, lipiec 1990 r.

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie	1
Aktywność turystyczna młodych mieszkańców wsi	2
Przyczyny niewyjeżdżania	3
Podsumowanie	8
Zakończenie	10

Aneks tabelaryczny

WPROWADZENIE

Przedstawiana praca jest krótka i jej treść znacznie odbiega od założeń zaprezentowanych w koncepcji. Stało się tak z kilku powodów:

- 1) badania terenowe zrealizowane według planu zawartego w koncepcji pociągnęłyby za sobą znaczne koszty (według wartości złotówki z 30 czerwca 1990 r. ok. 40 mln zł), a ich wyniki nie wzbogaciłyby naszej wiedzy o wiele więcej niż to co zostanie tu przedstawione,
 - 2) w Głównym Urzędzie Statystycznym przygotowano i przeprowadzono w 1987 roku badanie nad warunkami życia i potrzebami młodzieży; dostarczyło ono także informacji na temat aktywności turystycznej młodzieży wiejskiej
 - 3) od kilkadziesiąt lat wieś polska boryka się z mnóstwem różnych problemów, z których dostęp do i korzystanie z usług turystycznych nie wydaje się sprawą najważniejszą, zwłaszcza obecnie, gdy wskutek zupełnej zmiany systemu gospodarczego podstawowe problemy zdecydowanej większości mieszkańców wsi sprowadzać się będą do trudności zaspokojenia potrzeb podstawowych - nieco szerzej będzie o tym mowa w części ostatniej niniejszej pracy.
- Podstawowym źródłem, z którego będę korzystał w tej pracy jest 63 tom Statystyki Polskiej pt "Warunki życia i potrzeby młodzieży", Warszawa 1989. Marginalnie też zostaną przywołane dane z 35 tomu Statystyki Polskiej pt. "Rocznik statystyczny rolnictwa i gospodarki żywnościowej 1986", Warszawa 1987. Do wymienionych wydawnictw, a zwłaszcza do badań, które posłużyły do ich opracowania można mieć różnego rodzaju zastrzeżenia. Ale są one ważnym źródłem wiedzy o sprawach dotychczas zupełnie lub niemal zupełnie nierozpoznanych. Tablice przytoczone w niniejszej pracy pochodzą z pierwszego z cytowanych wydawnictw: ^{trzy} ~~ostatni~~ pierwsze przytoczone są prawie in extenso, następne zbudowane zostały na podstawie danych zawartych w niej, ale przeliczonych przeze mnie (K.A.)

AKTYWNOŚĆ TURYSTYCZNA MŁODYCH MIESZKAŃCÓW WSI

Twierdzi się, nie bez racji, że młodzież wiejska pod wieloma względami jest upośledzona w porównaniu ze swymi rówieśnikami z miast. Ta prawda odnosi się też do możliwości korzystania z turystycznych form wypoczynku. Z omawianych badań GUS wynika, że aktywność turystyczna młodzieży wiejskiej jest prawie o połowę mniejsza niż młodzieży ze środowiska miejskiego. Spośród 1586 badanych osób ze wsi w wieku 15 - 29 lat tylko 40,9% deklaruje uczestnictwo w turystyce w ogóle, podczas gdy wśród młodzieży miejskiej odsetek ten wynosi 74,1%. Jeszcze gorzej sytuacja przedstawia się, jeżeli przyjrzymy się różnym formom wyjazdów. I tak udział w wyjazdach 1-dniowych, bez noclegu deklaruje 23,4% badanych ze wsi, w wyjazdach weekendowych uczestniczy 17,3%, na wycieczki trwające 4 - 6 dni wyjeżdża 17,2%, zaś z dłuższego wypoczynku turystycznego korzysta tylko 14,9%. Wyjazdy zagraniczne stanowią luksus praktycznie nieosiągalny dla młodzieży wiejskiej - uczestniczy w nich tylko 2,7% badanych. Jeśli chodzi o częstotliwość to w każdej formie dominują wyjazdy nie częstsze niż 1 - 2 razy w roku. Konkretnie zaś przedstawia się to następująco:

- 1) wyjazdy beznoclegowe - 1-2 razy w roku wyjeżdża 11,7% badanych,
1-2 razy w kwartale - 7,9%,
częściej - 3,8%
- 2) wyjazdy weekendowe - 1-2 razy w roku wyjeżdża 10,7% badanych
1-2 razy w kwartale - 4,8%
częściej - 1,8%
- 3) wycieczki 4-6-dniowe - 1-2 razy w roku wyjeżdża 15,9% badanych
1-2 razy w kwartale - 0,9%
częściej 0,4%

- 4) wypoczynek dłuższy - 1-2 razy w roku wyjeżdża 15,9 % badanych
1-2 razy w kwartale - 0,2%
częściej - 0,4%
- 5) wyjazdy zagraniczne - 1-2 razy w roku wyjeżdża 2,4% badanych
1-2 razy w kwartale - 0,04% (1 osoba)
częściej 0,2%

Z podanego zestawienia widać, że we wszystkich formach wyjazdów zdecydowanie dominuje mała częstotliwość (1-2 wyjazdy w roku). Jest to sytuacja normalna w przypadku wyjazdów urlopowo-wakacyjnych zwanych tu wypoczynkiem dłuższym i wyjazdów zagranicznych - także w środowisku miejskim rzadko wyjeżdża się na dłużej więcej niż 1 raz w roku. Inaczej jednak spojrzeć trzeba ^{na} wyjazdy krótsze, zwłaszcza jednodniowe i weekendowe tym bardziej, że można domniemywać, iż nie wszystkie z nich dadzą się zaliczyć do wyjazdów stricte turystycznych. Doświadczenie wskazuje na to, że często celem tych wyjazdów jest odwiedzenie rodziny lub znajomych, pójście na dyskotekę czy do kina albo też dokonanie zakupów lub załatwienie jakichś interesów. Zdziwienie może budzić, znikoma co prawda, ale jednak pojawiająca się tutaj liczba wyjeżdżających za granicę częściej niż 2 razy w kwartale. Ale w świetle tego co obserwujemy wśród Polaków w ciągu kilku ostatnich lat możemy bez większego ryzyka stwierdzić, że wyjazdy te z turystyką mają niewiele wspólnego. Są to prawdopodobnie typowe wyjazdy handlowe. Ale jest to sprawą zupełnie marginesową.

Powiedziane już zostało, że deklaracje na temat uczestnictwa w turystyce w ogóle nie napawają ~~n~~ optymizmem - przypominam: odsetek składających taką deklarację wynosi 40,9%. Sytuacja przedstawia się jednak jeszcze gorzej, gdy przyjrzymy się uczestnictwu w różnych formach wyjazdów. Dla żadnej z nich odsetek

wyjeżdżających spośród badanych nie przekracza 16%. Wynika z tego, że na owe niemal 41% składają się jednorazowe wyjazdy w co najwyżej dwóch formach. Można sądzić, że większość z nich to wyjazdy krótkie.

Ten mało optymistyczny obraz aktywności turystycznej młodzieży wiejskiej nie jest jednolity. Tak jak przy podziale na młodzież wiejską i miejską ta pierwsza kategoria jest upośledzona w stosunku do drugiej podobnie młodzież chłopska i chłoporobotnicza znajduje się w gorszej sytuacji niż reszta ich kolegów ze wsi pochodząca z rodzin inteligenckich, robotniczych czy spośród zatrudnionych w tzw. rolnictwie uspołecznionym. Oto ^{dwa} ~~kilka~~ przykłady:

- 1) na wycieczki 4-6-dniowe wyjeżdżają 11,9% badanych z rodzin chłopskich,
17,2% badanych z rodzin chłoporobotniczych,
23,1% pozostałych badanych
- 2) na urlopy i wakacje wyjeżdża: 6,7% młodzieży chłopskiej,
9,4% młodzieży chłoporobotniczej,
28,6% pozostałych.

Szczegółowe dane na temat różnych form wyjazdów różnych kategorii młodzieży wiejskiej zamieszczone zostały w tabl. 4. Tam też można dostrzec, że częstotliwość wyjazdów we wszystkich formach jest mała; ogranicza się najczęściej do 1-2 wyjazdów w roku.

PRZYCZYNY NIEWYJEŹDŻANIA

Badani niewyjeżdżający turystycznie ^(w ogóle) jako przyczyny niewyjeżdżania podają: pracę w gospodarstwie - 100%, trudności finansowe - 100%, obowiązki opiekuńcze - 89,3%, zbyt duże koszty wyjazdu - 88,4%, brak oferty - 40,2%, brak urlopu - 32,1%. Pozostałe przyczyny są wymieniane znacznie rzadziej (p. tabl. 5). Wydaje się, że te deklaracje są dosyć subiektywne. Wśród mieszkańców wsi dominują co prawda chłopi i chłoporobotnicy, ale w przypadku omawianych badań stanowią oni 59,2%. Można sądzić, że pozostałe ponad 40% badanych podaje jako "usprawiedliwienie" swojego braku aktywności turystycznej pracę w gospodarstwie po to, aby lepiej wypaść w oczach ankietera. Co prawda na wsi mawia się, że "w domu znajdzie zawsze się coś do zrobienia", ~~zł~~ ale nieprawdopodobne jest by zajęcia w gospodarstwie domowym unemożliwiały wyjazd aż 60% badanych. Nie można natomiast lekceważyć trudności finansowych. Przeważająca część mieszkańców wsi od zawsze znajdowała się w nienajlepszej sytuacji materialnej. Jeśli zaś uświadomimy sobie, że w przypadku rodzin chłopskich nikt nie finansuje ani nawet nie pomaga w finansowaniu wyjazdów to znaczenie tej przyczyny wysuwa się na plan pierwszy. Tym bardziej, że w przypadku naszych badanych prawie 80% żyje na granicy lub poniżej minimum socjalnego ustalonego na 1987 rok (16 - 18 tys. zł) - por. tabl. 3. Należy jednak pamiętać o mogących nastąpić przekłamaniach wynikających z trudności ^yokreślenia wysokości miesięcznych dochodów na 1 członka rodziny chłopskiej i chłoporobotniczej.

Osobne zdanie należy się tu brakowi oferty. Mimo, że deklaruje go jako przyczynę niewyjeżdżania znacznie mniej osób niż pracę w gospodarstwie i trudności finansowe, to jest to jednak problem poważny. Na wieś praktycznie nie docierają oferty biur turystycznych, niewielka jest też penetracja tego środowiska przez społeczność

ne organizacje turystyczne. Organizacją turystyki ~~zajmowały~~ zajmowały się tam dotąd raczej organizacje związkowe i trochę polityczne. Częściowo także były aktywne w tej dziedzinie wśród młodzieży wiejskiej Ludowe Zespoły Sportowe, ale ich aktywność koncentrowała się bardziej na sporcie i kulturze fizycznej.

Chociaż nie wiąże się to z problematyką turystyki ściśle należy jeszcze wspomnieć tu o jednej ważnej ze społecznego punktu widzenia sprawie. Oto bowiem aż 11% niewyjeżdżających stwierdza, że przeszkodą jest dla nich stan zdrowia. Jest to sytuacja alarmująca. Tak duży odsetek osób niepełnosprawnych, bo za takie należy je uznać, ~~jest~~ bardzo źle świadczy o stanie zdrowia młodzieży na wsi.

Dotychczas zajmowaliśmy się analizą danych odnoszących się do sytuacji ogólnej aktywności turystycznej młodzieży wiejskiej. Przejdźmy teraz do przyczyn niewyjeżdżania w rozbiciu na poszczególne formy wyjazdów. Uwagę swoją skoncentrujemy na wyjazdach typowo turystycznych, rezygnując z wyjazdów jednodniowych i weekendowych, gdyż jak wspomniałem wyżej są one zbyt niejednoznaczne w swoim charakterze aby mogły stanowić pewną informację. W analizie uwzględnimy: wycieczki 4-6-dniowe, wypoczynek dłuższy, wyjazdy zagraniczne. Dla dwóch pierwszych form ~~jako~~ jako główną przyczyną niekorzystania występuje praca w gospodarstwie - odpowiednio: 1) 27,9%; 2) 27,8%. Niewielu mniej niewyjeżdżających nie korzysta z tych form z powodu trudności finansowych: 1) 22,8%; 2) 24,2%. Jako trzecia w kolejności przyczyna występuje w obu przypadkach zbyt wysoki koszt: 1) 19,2%; 2) 26,8%. Kolejna to obowiązki opiekuńcze: 1) 17,7%; 2) 16,1%. Następny jest brak oferty: 1) 12,0%; 2) 8,6%. Przyczyny pozostałe są podobnie jak w przypadku niekorzystania z turystyki w ogóle niezbyt ważne. Nieco inaczej niż

z omówionymi dotąd formami wygląda sytuacja z wyjazdami zagranicznymi. Na pierwsze miejsce wysuwają się tu jako jedna z przyczyn zbyt wysokie koszty wyjazdu - ~~na~~ uważa tak 37,6 % niewyjeżdżających. Następną przyczyną są trudności finansowe - są przeszkodą dla 24,4% niewyjeżdżających. Dopiero na trzecim miejscu znajduje się praca w gospodarstwie, która stanowi przeszkodę dla 18,4% niewyjeżdżających. Dorównuje jej niemal brak oferty - nie znajduje jej 17,7% niewyjeżdżających. Obowiązki opiekuńcze nie pozwalają na wyjazd 12,0%.

Warto tu odnotować ciekawe spostrzeżenie: wraz ze wzrostem atrakcyjności wyjazdu traci na znaczeniu jako przyczyna utrudniająca wyjazd praca w gospodarstwie. Stanowi ona przyczynę niekorzystania z wyjazdów weekendowych dla ponad 30% , w przypadku wycieczek i wyjazdów urlopowo-wakacyjnych nie pozwala wyjechać ok. 28% osób, w odniesieniu do wyjazdów zagranicznych odsetek ten maleje do 18,4%. Nie wiemy jaki cel ~~na~~ miałyby te wyjazdy, ale bez większego ryzyka można powiedzieć, że czas ich trwania co najmniej dorównywałby najdłuższemu z wyjazdów krajowych. I tu widzimy niekonsekwencję w deklaracjach badanych: ok. 30% z nich ~~ti~~ ^{tw}ierdzi, że nie mogą swoich gospodarstw zostawić, gdyby mieli skorzystać z wyjazdu krajowego, ale tylko niecałe 19% powstrzymuje to przed wyjazdem zagranicznym. Tak więc jeszcze raz wydaje się potwierdzać teza, że prowadzenie gospodarstwa stanowi pewnego rodzaju wykręt, gdy badani tym tłumaczą swoją małą aktywność turystyczną.

PODSUMOWANIE

Z turystyką młodzieży wiejskiej jest gorzej niż można by na pierwszy rzut oka sądzić. Fakt, że aktywnych turystycznie w każdej formie jest nie więcej ~~nixx~~ niż 20% świadczy o tym dobitnie. Poza tym występują spore różnice w samej populacji młodzieży wiejskiej. Głębokie upośledzenie dotyka w tym zakresie przede wszystkim młodzież chłopską i niewiele od niej aktywniejszą młodzież chłoporobotniczą. Nie ma, moim zdaniem, większego sensu głębsza analiza tego zjawiska, gdyż jego skala jest bardzo mała. Nie od rzeczy jest natomiast namysł i próba odpowiedzi na pytanie dlaczego tak mało młodych ludzi ze środowiska wiejskiego uczestniczy w turystyce.

Pierwszym i, moim zdaniem, głównym tego powodem jest brak potrzeb i nawyków w tym zakresie. Co więcej, w środowisku wiejskim nader często funkcjonuje jeszcze negatywny stereotyp turysty jako tego, który traci czas. Te stwierdzenia nie wynikają bezpośrednio z prezentowanych badań. Na poparcie tego można jednak przytoczyć porównanie warunków materialnych młodzieży wiejskiej i miejskiej. Jak już wspomniałem blisko 80% badanych pochodzi z rodzin żyjących na granicy i poniżej minimum socjalnego. Dotyczy to jednak również ponad 75% młodzieży z miast. Ale wśród młodych mieszkańców miast jest niemal dwa razy więcej aktywnych turystycznie niż wśród młodych mieszkańców wsi. Jeśli przyjąć za ~~wska~~ 1 wskaźnik aktywności turystycznej młodzieży wiejskiej, to dla młodzieży miejskiej wyniesie on 1,8. Jeszcze większa dysproporcja występuje, gdy porównamy takie wskaźniki dla wyjazdów urlopowo-wakacyjnych. Przy założeniu, że dla młodzieży wiejskiej wynosi on 1, dla młodzieży miejskiej będzie wynosił 3,4. Niewąt-

pliwy wpływ na niski poziom aktywności turystycznej młodzieży wiejskiej ma praca lub pomoc w gospodarstwie, ale jak już starałem się dowieść nie ~~nie najważniejszą~~ nie ona chyba jest najważniejszą przyczyną niewyjeżdżania. Wynika to z przeprowadzonego porównania dotyczącego wyjazdów krajowych i zagranicznych. Przyczyny związane z brakiem pieniędzy są też prawdopodobnie w dużej mierze subiektywne - widać to przy porównaniu warunków materialnych młodzieży miejskiej i wiejskiej oraz aktywności turystycznej obu kategorii. Z przyczyn tkwiących w sytuacji badanych znaczące są jeszcze obowiązki opiekuńcze. W tym przypadku też wydaje się, że przynajmniej częściowo można je sprowadzić do sfery subiektywnej, bo przecież małe dziecko nie jest specjalną przeszkodą w wyjeździe - ~~nie można~~ można je po prostu zabrać ze sobą, przynajmniej wtedy, gdy chodzi o wyjazd dłuższy.

Nie ~~można~~ sposób pominąć tu jeszcze jedną, obiektywnie ważną, przyczynę niewyjeżdżania jaką jest brak oferty. Chociaż powołuje się na nią tylko ok. 40% niewyjeżdżających w ogóle, a w poszczególnych formach wyjazdów stanowi on poważną przeszkodę dla 9 - 12%, wydaje się jednak, że zdecydowana większość mieszkańców wsi nie styka się z żadną ofertą turystyczną. Nie ujawnia się to w ich wypowiedziach tylko dlatego, że istnieją subiektywnie ważniejsze przyczyny tym bardziej eksponowane, że i są ~~nie~~ uciążliwe także w innych sferach życia.

ZAKOŃCZENIE

W tym miejscu powinny znaleźć się wnioski. Ale formułowanie ~~wskazy~~ dzisiaj wniosków odnoszących się do ~~tego~~ turystyki mieszkańców wsi w tym i młodzieży wiejskiej może tylko narazić na śmieszność. Wieś ma obecnie zupełnie inne problemy dotyczące spraw nieporównanie ważniejszych; dla wielu jest ^{to} kwestia ich egzystencji. Można tylko domniemywać, że aktywność turystyczna mieszkańców wsi w 1990 roku będzie bliska zeru. Nastąpiła gwałtowna pauperyzacja najliczniejszej kategorii mieszkańców wsi - drobnych rolników, chłoporobotnicy są zagrożeni utratą dodatkowej pracy ~~w~~mieście, a w rolnictwie uspołecznionym nigdy sytuacja nie ~~była~~ dobra (z wyjątkiem nielicznych gospodarstw), obecnie zaś skomplikuje się jeszcze bardziej. Przy założeniu, że będziemy dążyć do nowoczesnej struktury rolnictwa musimy dążyć do tego aby w produkcji rolnej pracowało bezpośrednio nie więcej niż 10% ludności kraju. Obecnie na wsi mieszka prawie 40% ogółu ludności kraju i jeśli nawet odliczyć od tego kilka procent tzn. osoby, które nie zajmują się rolnictwem (nauczyciele, lekarze, pracujący w obsłudze rolnictwa), to i tak pozostanie co najmniej ok 4 mln ludzi nie mających na wsi nic ~~z~~ do roboty. W najbliższym czasie czeka te osoby wstrząs polegający na utracie źródła utrzymania (pracy, gospodarstwa) i pociągający za sobą zmianę zawodu, a ^wwielu przypadkach również miejsca zamieszkania. Jest to proces trudny do wyobrażenia nawet jeśli część z nich przejdzie do obsługi rolnictwa w swoim miejscu zamieszkania. A trzeba też pamiętać o tym, że ciągle jeszcze, nie wiadomo jak długo, spadać będą dochody realne ludności naszego kraju - także więc ci mieszkańcy wsi, którzy utrzymują się na roli będą

nadal ubożać. Na turystykę tej części społeczeństwa zwyczajnie nie będzie stać. Próba budowania zaś programu pomocy państwa czy jakiegokolwiek innej instytucji w tym zakresie jest mrzonką. Wszyscy teraz mają znacznie pilniejsze potrzeby niż turystyka. Z czasem, gdy już poprawi się stan gospodarki będziemy prawdopodobnie świadkami procesu, który można by nazwać "umiastowieniem" wsi. Jego efektem będzie zbliżenie warunków życia i stylu życia tego co dziś nazywamy wsią do warunków i stylu życia w mieście. Ponieważ ~~xxx~~ turystyka jest w pewnym sensie elementem miejskiego stylu życia, proces jej upowszechnienia wśród ludności rolniczej nastąpi w sposób samoczynny. Jedynym wnioskiem na dziś może być postulat ochrony turystyki szkolnej, aby najmłodszy mieszkańcy mieli wyobrażenie przynajmniej o wartości tej formy wypoczynku i poznania świata.

TABL.1 Badani wg wieku

Wiek	Liczba	%
15-19 lat	930	36,0
15	184	7,2
16	204	7,9
17	212	8,2
18	189	7,3
19	142	5,5
20-24	576	22,3
25-29	1080	41,6

TABL.2 Badani wg wykształcenia

Wykształcenie	Liczba	%
Wyższe	31	1,2
Wyższe nie-ukończone	5	0,2
Pomaturalne	57	2,2
Średnie	418	16,2
Średnie nie-ukończone	51	2,0
Zasadnicze zawodowe	981	37,9
Zasadnicze zawodowe nieukończone	28	1,1
Podstawowe	961	37,1
Pozostałe	54	2,1

TABL.3 BADANI wg grup dochodowych

Grupy dochodowe	Liczba	%
6000 i mniej	224	8,7
6001 - 8000	267	10,3
8001- 10000	327	12,6
10001- 12000	290	11,2
12001- 14000	338	13,1
14001- 16000	277	10,7
16001-18 000	353	13,7
18001- 20000	208	8,0
20001- 22000	150	5,9
ponad 22000	152	5,8

TABL. 4§ Formy i częstotliwość uwyjazdów według źródła utrzymania

Formy i częstotliwość	Źródło utrzymania					
	Chłopskie		Robotniczo- -chłopskie		Inne	
	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%
Wyjeżdżający	167	31,0	359	36,1	586	55,6
Niewyjeżdżający	371	69,0	635	63,9	468	44,4
Wypoczynek beznoclegowy:						
niewyjeżdżający	431	80,1	778	78,3	753	71,4
wyjeżdżający	107	19,9	216	21,7	301	28,6
1-2 razy w roku	61	11,3	113	11,4	121	11,5
1-2 razy w kwartale	34	6,3	72	7,2	110	10,4
częściej	12	2,3	31	3,1	70	6,7
Weekendy:						
niewyjeżdżający	476	88,5	845	85,0	786	74,6
wyjeżdżający	62	11,5	149	15,0	268	25,4
1-2 razy w roku	43	8,0	99	10,0	136	12,9
1-2 razy w kwartale	15	2,8	36	3,6	91	8,6
częściej	4	0,7	14	1,4	41	3,9
Wycieczki 4 - 6 dniowe:						
niewyjeżdżający	474	88,1	823	82,8	838	79,5
wyjeżdżający	64	11,9	171	17,2	243	23,1
1-2 razy w roku	57	10,6	159	16,0	230	21,8
1-2 razy w kwartale	5	0,9	8	0,8	9	0,9
częściej	2	0,4	4	0,4	4	0,4
Wypoczynek dłuższy:						
niewyjeżdżający	502	93,3	901	90,6	753	71,4
wyjeżdżający	36	6,7	93	9,4	301	28,6
1-2 razy w roku	33	6,1	88	8,9	295	28,0
1-2 razy w kwartale	1	0,2	2	0,2	2	0,2
częściej	2	0,4	3	0,3	4	0,4
Wyjazdy zagraniczne:						
niewyjeżdżający	533	99,0	970	97,6	1003	95,1
wyjeżdżający	5	1,0	24	2,4	51	4,9
1-2 razy w roku	3	0,6	21	2,2	46	4,4
1-2 razy w kwartale	0	0,0	1	0,1	1	0,1
częściej	2	0,4	2	0,2	4	0,4

TABL. 50 Przyczyny niekorzystania
z turystyki w opinii
badanych (niewyjeżdżających)

Opinia	Liczba	%
brak urlopu	491	33,3
praca w gospodarstwie	1474	100,0
trudności finansowe	1474	100,0
zbyt duże koszty	1351	91,7
obowiązki opiekuńcze	1365	92,6
prorowadzenie domu	269	18,2
kłopoty ze zdrowiem	168	11,4
kłopoty w pracy/szkole	37	2,5
brak oferty	614	41,7
inne przyczyny	972	65,9

TABL. 51 Przyczyny niekorzystania z wypoczynku
beznoclegowego w opinii badanych
(niewyjeżdżających)

Opinia	Liczba	%
brak urlopu	155	7,8
praca w gospodarstwie	586	29,6
trudności finansowe	384	19,4
zbyt duże koszty	176	8,9
obowiązki opiekuńcze	347	17,5
prorowadzenie domu	79	4,0
kłopoty ze zdrowiem	42	2,1
kłopoty w pracy/szkole	14	0,7
brak oferty	236	11,9
inne przyczyny	335	16,9

TABL. 52 Przyczyny niekorzystania z wyjazdów
weekendowych w opinii badanych
(niewyjeżdżających)

Opinia	Liczba	%
brak urlopu	145	6,8
praca w gospodarstwie	643	30,1
trudności finansowe	459	21,5
zbyt duże koszty	214	10,0
obowiązki opiekuńcze	374	17,5
prorowadzenie domu	98	4,6
kłopoty ze zdrowiem	38	1,8
kłopoty w pracy/szkole	17	0,8
brak oferty	250	11,7
inne przyczyny	348	16,3

TABL. 8 Przyczyny niekorzystania z wycieczek
4 - 6-dniowych w opinii badanych
(niewyjeżdżających)

Opinia	Liczba	%
brak urlopu	176	8,2
praca w gospodarstwie	597	27,9
trudności finansowe	488	22,8
zbyt duże koszty	411	19,2
obowiązki opiekuńcze	379	17,7
prorowadzenie domu	90	4,2
kłopoty ze zdrowiem	43	2,0
kłopoty w pracy/szkole	13	0,6
brak oferty	257	12,0
inne przyczyny	242	11,3

TABL. 9 Przyczyny niekorzystania z wypoczynku
dłuższego w opinii badanych (niewyjeżdżających)

Opinia	Liczba	%
brak urlopu	187	8,5
praca w gospodarstwie	612	27,8
trudności finansowe	533	24,2
zbyt duże koszty	590	26,8
obowiązki opiekuńcze	354	16,1
prorowadzenie domu	86	3,9
kłopoty ze zdrowiem	42	1,9
kłopoty w pracy/szkole	15	0,7
brak oferty	189	8,6
inne przyczyny	242	11,2

TABL. 10 PRZYCZYNY niekorzystania z wyjazdów
zagranicznych w opinii badanych
(niewyjeżdżających)

Opinia	Liczba	%
brak urlopu	133	5,3
praca w gospodarstwie	463	18,3
trudności finansowe	614	24,4
zbyt duże koszty	946	37,6
obowiązki opiekuńcze	302	12,0
prorowadzenie domu	70	2,8
kłopoty ze zdrowiem	40	1,6
kłopoty w pracy/szkole	10	0,4
brak oferty	445	17,7
inne przyczyny	302	12,0

BIBLIOTEKA IV
Archiwum Prac
Naukowo-Badawczych